

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ПАКЕТ ОТ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ

РЕЗЮМЕ

София, 2019 г.

Проект „УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ ПО НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО И ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<https://www.eufunds.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Пакетът, целящ насърчаване на гражданското включване обхваща общо шест групи предложения, отнасящи се до:

1. гражданското участие в политиките и законодателството, отнасящи се до равенството между половете;
2. приобщаването на гражданите в политиките по защитата от дискриминация;
3. участието на гражданите при оценката на въздействието, в частност тази по признак пол;
4. ефективността на обществените консултации относно политики и законодателство в областта на основните права, провеждани в структуриран вид;
5. гражданското участие при прегледа за съответствие на проектозаконодателството на МС с ЕКПЧ и практиката на ЕСПЧ и
6. добрите практики и модели на партньорство и гражданско участие при създаването на политики и мерки за регулиране, касаещи основните права, подходящи за възприемане у нас.

I. ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ В ПОЛИТИКИТЕ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

За насърчаването на равнопоставеността между мъжете и жените и преодоляването на дискриминацията, основана на пол, съществуваща в много държави по света е препоръчително разработването на нови политики и законодателство основано на **холистичен подход**, чрез който да се отчита пълният спектър от икономически, социални, културни и политически фактори, които засягат достъпа на жените до информация, възможности и реализация.

Сред условията за ефективно прилагане на равенството между половете е активното участие на гражданското общество, което е посветило дейността си на изследвания на

Проект „УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ ПО НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО И ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<https://www.eufunds.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

жените и тяхната социална роля, включително академични и образователни институции, частния сектор, медиите, неправителствените организации (и особено женските организации) и т.н. Тяхното ангажиране следва да бъде активно търсено от създаващите политики, както в рамките на институционализирани механизми, какъвто е например този на задължителните обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове, така и при по ниска степен на формалност, например чрез провеждането на консултации със заинтересованите страни като етап от извършването на цялостна оценка на въздействието.

II. ВКЛЮЧВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В ПОЛИТИКИТЕ ПО ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

Основната цел на политиките по защита от дискриминация е да се премахнат или поне да бъдат минимизирани негативните ефекти, понасяни от хората поради наличието на някои от признаците като раса, пол, сексуална ориентация, увреждане, възраст и т.н. и предприемането на стъпки за удовлетворяване на нуждите на тези хора.

Включването на гражданите в създаването на политиките по защита от дискриминация означава те да имат възможността пълноценно да допринесат за тяхното формулиране, както и да повлияят и да променят процеса по вземане на решения. На практика, това означава активно търсене на тяхното ангажиране като заинтересовани страни от политикоправещите органи и институции, особено в сферите, където тяхното участие е твърде ниско. Следва да се мисли дали ангажирането е достатъчно включващо и е обхванало всички групи дискриминирани хора, като се има предвид, че не всички от тях са хомогенни.

Проект „УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ ПО НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО И ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<https://www.eu-funds.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

III. УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ПРИ ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, В ЧАСТНОСТ ТАЗИ ПО ПРИЗНАК ПОЛ

Както всички оценки на въздействието, така и оценката на въздействието по признак пол, допринася за създаването на по-добри политики и законодателство, тъй като предоставя информация за очакваните резултати. Създаването на по-добри политики включва идентифицирането и разбирането на неравенствата между половете по начин, позволяващ да бъдат определени приоритети и целеви групи. Важен аспект от процеса по оценка на въздействието е консултирането със заинтересованите страни. Доколкото представляват инструмент за събиране на релевантна информация и опит от засегнатите от дадена инициатива страни, консултациите са ключов фактор при гарантирането на равенство между половете. Консултирането със заинтересованите страни за техните нужди може да допринесе допълнително и да задълбочи анализа, като потвърди и/или добави нови находки към оценката, да даде нови предложения за варианти на политики и да обогати фините настройки на разглежданата политика. От първостепенно значение при включването на заинтересованите страни е установяването на добро сътрудничество с организациите на гражданското общество, които разполагат с експертен потенциал и познания по проблемите на пола, каквито са например различните организации на жени.

IV. ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОВЕЖДАНИТЕ ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

Пълноценно включване е възможно само, ако държавата осигурява навременна, цялостна и достъпна информация за всички аспекти на разглежданата политика. Освен това на обществото като цяло, с особен акцент върху непосредствено засегнатите страни, следва да бъдат представяни адекватни обяснения защо са избрани точно тези варианти на политики, които се препоръчват. В тази връзка, от решаващо значение е осигуряването на

Проект „УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ ПО НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО И ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<https://www.eufunds.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

адекватни гаранции за спазването на няколко основни права на човека: свобода на изразяването, достъп до информация, свобода на медиите и право на сдружаване. Участието на гражданите и техните организации е още по-ключово в контекста на засилващите се тенденции (както на национално, така и на европейско ниво) на прокарвани популистски политики и използване на правомощия за нарушаване правата на човека и върховенството на правото.

V. ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ ПРИ ПРЕГЛЕДА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРОЕКТОЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО С ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ПРАКТИКАТА НА СЪДА В СТРАСБУРГ

Резултатите от провеждания предварителен преглед за съответствие с ЕКПЧ и практиката на ЕСПЧ и с Хартата на основните права на ЕС, трябва да бъдат по-видими и отворени към гражданите и да бъдат представяни на обществеността на етап, когато тя все още би могла да се включи в тяхното обсъждане. Самият предварителен преглед за съответствие следва да стане обвързващ за всички институции, които имат право на законодателна инициатива като стане задължителен и за отделните народни представители.

VI. ДОБРИ ПРАКТИКИ И МОДЕЛИ НА ПАРТНЬОРСТВО И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ ПРИ ПРАВЕНЕТО НА ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ПО РЕГУЛИРАНЕ, КАСАЕЩИ ОСНОВНИТЕ ПРАВА, ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗПРИЕМАНЕ У НАС

Платформата за основните права на Агенцията на ЕС за основните права е канал за сътрудничество и обмен на информация с организациите на гражданското общество, действащи в областта на основните права на национално, местно, европейско или международно равнище. Тя функционира като “механизъм за обмен и обединяване на знания”, създаден за улесняване на „структуриран и ползотворен диалог“.

Проект „УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ ПО НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО И ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<https://www.eu-funds.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Организациите на гражданското общество могат да се абонират за базата данни с цел получаване и предоставяне на информация и принос към консултациите на Агенцията на ЕС за основните права. Агенцията си сътрудничи с неправителствени организации, занимаващи се с правата на човека, профсъюзи, организации на работодатели, социални и професионални организации, църкви, философски организации, университети и други квалифицирани експерти от европейски и международни органи и организации. Методите на сътрудничество и диалог включват обмен на информация, срещи, консултации и други.

Проект „УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ ПО НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО И ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<https://www.eufunds.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG